

ſchäſ nerwu ſaſes deh! Brihwjemneeka f. bija ja-alſa-
kaſ no dalibas nemſchanas yee beedribas 12. dezembra
gada ſapulzeſ. D.

Maffia 15. decemb. 1883.

Dashadas-sinas.

No eekſchēmes.

5

Latweesdu Indrika kroonika nu reis ari teem
Latweescheem pee-ejama, kurei nemahē sweschaas walodas.
No Latvian walodas to pahrtulkojis skolotajs M. Silinschi.
Varbut turpmal došim plāshaku pahrspreedumu par šo
grahmatu; tagad tik waram teikt, ka papihris un drukā
loti glihti, ka šī grahmatu muhsu literaturai teesham
par godu. It iepošchi wina talab jo eewehrojama, ka
mums nepawisam now wehl neweenaš pilnigas, labas
wehstures par sawas toutes senatnes notikumeem. Do-
majam, ka šī grahmatu satis lašhs ar leelako pa-
tilšchanu.

35 **Odseenas.** Pagahjuſe waſara peefkaitama, ſeela flopjuma dehl, pee neaugligajahm. Rudſi gon bij auguſchi deesgan leeli, bet leelee leetus gahſeeni faleeza weldre, ta ka iſkuſot loti mas iſbita; meeschi un ausas gan bij labi auguſchi, bet, flapjumu zeefchot, nebij tif fmagi, ka iſgahjuſcha gadā; lini ari loti wahji. Ar kar- tuſeleem nogahja pomifam flifti, ta ka daschās weetās nebij nepawifam, ko noxent, un fur ar bij zil nezit auguſchi, tee paſchi sapuwuſchi. Jobaidas, ka pomaſari nebus ir fehklas, ko eestahdit. — Seema pee mumē ſou eefahkahs 23. now., bet bes fekmes, jo fneegs fafniga uſ neſafaluſchu ſemi, ta ka braukſhana ar ragawahim war notikt tilai pa zeetu zelu. Ha ſchahda ſeema paſtahwehs, tad tiks nokaweti daschi darbi, un buſ jazeefch daschi geuhtumi.

65

Is Mehdsjules. Labbs beigums, labbs ari darbs. — Tā jateiz mums Mehdsuleescheem, un ja-atsihst, ka teikumā pilniga taisniba. To mehs peedishwojahm. Pehrnā gadā nodega muhsu pagastu nams. Zehlahs dauds ruhpju, puhlinu, nepatitschanu, pat newarejam weenotees tāi finā, kur uszelt jauno pag. ehku. Prahtoja taisit us wežas weetas, gan wirſtees wehl iuwak pee frogā. Bet zilweks domā, kutscheeris brauz! Strihdu ſiſchkihra tagadejo dſimtsfungu fon Lanting familija, dahwinadama ſtaſtā un peeklahjigā weetā 4 puhrweetas ſemes (ari ar ziteem materialeem palibdjeja), kur jau ſhopawafar eefahfahm taisit deesgan ſtaltu muhra ehku un tik ahtri ſteidsahm, fa 16. nowembri jau wa-rejam eefwehtit. Us eefwehtifchanu atnahza fa Luteru, tā ori pareiſtizigais mahzitajš, weetigais dſimtsfungis G. f. Lanting. Laudim ihpačhi labu eefpaidu atſtabja pareiſtizigā preesteria P. Schurawskij ſga riua, kuxā wiñſch aifnehma wiſu Latvijas pagahtni, tautas liſteni un pee tam peemineja ſirſnigo Kreewu Zāru līhdsdalibū, līhdsjuhtibū. Wakorū pebz eefwehtifchanas pawadijam ar dejū un daſchadahm prahrigahm farunahm, pee kuzahm pareiſtizigais preesteris un wehl daschi ziti mahziti wiħri nehma dſihwu dalibū. Preeks bij wiſpahrigs, gan ſkatootees jounelku dejū, gan ſkaufotees kur mahzitē tau-tas dehli farunajahs. — Pehdejōs trihs gaddōs uszeloſ deesgan ehrtu ſkolos ehku no keegeleem un nu akminu pagastu mabju gan bij jones dauds puhlinu un ruhpju, fa ari dauds ſweedru tika leets, bet nu waram preezatees, fa tāhs ehkoſ wareſim atſtaht nahloſchahm pa-audſem, ar labu ſirdsapſmu, fa fo eſam paſtrahdajuschi.

M. D.

If Jelgawas rāksta „Balt. Webstn.”: Wifleela-kās behdas un postu mums vadara „rīstieles”. Schībs ir tik neproktikissi taiktošs, kā gan reti kur. Pat Grobi-

nas woj Baumgas rinstoles tikai neeks priei muhiejahm! — Dodeet mums muhsu rinstoles gadeem laužos wahgus. „Zweißähnler“ aks, nogalinatās ūrgu labjas un lauzineku nelaimigos ritenüs un mehs ar scheem inwaldēem peerahdīšim meistara sīki, par kuru muhsu Jelgavas „spibībtegeli“ gadeem iegriha lepoties; vahr Drīks vahrbutbvet tihrt jounu tiltu, woj otu schaubigus Bahrheles torni užzelt paschobs maklonās — nudeen, butu tikai behrnu spēble! Ja, ja, tik vagots butu schis inwaldi materialis! — Ber išlūtinatah m „raistelem“ ne-

— Bet heimlandam „Rajahen“ ne-
veeteel ar scho baribu. Tahs vrasa wehl dauds leela-
kus upueus jeb, ta' fakot, nodoklus. Nedeku atpokab
atgadisjabs Palejas eelä schohds behdigas flates: kahda
malkas suhmanxa sigrs tik nelaimigi kahju eebahsis rin-
stelé, ka ahrá newareja isdabut nekahdá snaa. Tikai pebz
ilga laika un ar leelu leelahm puhtem isdewahs nabaga
lopinu sposteem atswabinat, bet newis waits weselu,
jo kahja bij lausta. Schehlabas pohrnehma ik weenu
klahtesoscho. Noschehlojams bij neween newainigs un
afinim notezejis lovinisch, bet ari suhmanis. Sigrs bij
wina un wisas familijas maisses dewejis un wifdahrgaká
manta. Kä tagad ztu eegahdatees? Un fa turpmak
schais gruhtös laikös seewu un behnus usturet? —
Schihs ic waizafchanaas, las jo gruhti atbildamas.
Kur nu kahdreib nelaime newar atgaditees, ta' warbut
daschs domas. Un it pareisi! Bet lainimi mehs butu,
ja muhs nikai algadijumi peemeketu. Schahdu peemehru,
ta' nupat minetois, mumis daudsums un, ta' fakot, tee
gandrihs ildeenischkeem pefskaitami. Tadehk no nelai-
mes atgadijumeem sche newar but runas, — bet tikai
tihsha grebkofchana no sinamas pusas. Un lai gan
mums vilfehtas walde, polizija un lopu beedriba, tad
tomehr schahda noschehlojama kahrtiba pee mumis wehl
walda. Sche nepalihs ne luhgjchana, ne pahtaru flai-
tischana! Deesgan behdigi, bet tomehr pateesi!

Jelgavas gubernas gimnāzijā 19. dezembrē iehodīti atlaisti 27 abiturienti kā mācības kursu nobeiguschi, un proti: ar Nr. I. cum laude: Julija Grūhns (līdzīgi ar telesbu uz 14. tāchīnu), un ar Nr. II.: Kārtlis Adams, Paulis Althausens, Wilhelms Behrstofs, Kārtlis Beiers, Frīzis Blumbachs, Aleksandris Böhmers, Richards Buchholzs, Lui Denfers, Jūdors Freitags, Kārtlis Grossbergs, Klemens Henke, Hugo Jungers, Hermanis Katerfelds, Alsons Kleindergs, Paulis Kasakowits, Krišjānis Kymmels, Arnolds grafs Medemis, Peteris barons Roenne, Nočs Schļupowitschs, Joses Toepliks, Jahnis Urbanowitschs, Roberts Weschneeks, Jahnis Wihtols un Wilhelms Wilde. — Kā eksterni bij peeteikusiešs 9, no kureem divi, Jahnis Alusinsch un Gustaws Knefs, nobeidso ar Nr. II., tamehr Kārtlim Balodim, Gustawam Kleiberim un Richardam Langwaldam, Kreevvaloda, otrsīs janoleet eksamens. 2 eksterni attahpahs pasti, 2 nenolika eksamena.

Íf Baufkas. 6. dezembrí kahda Schihda, tå fäukta, „Mendeka“ dselss. un tschuguna leetu pahrdotawá, no-tika breefmigë pulwera sprahdseens. Wairak zilweki tika gan gruhtafi, gan weeglok i eewainofí, noms pa dako i fasphahrdits, un fahde loti leela. — 24. oktobrí nodega Plosta frogä laidars, un 20. dezembrea nafti ari patš frogä. No kam uguns zehlees, naw ihstí ñuamä, bet teiz, ka no stedeles efot wispirms manits. Pee frogä bij ari pahrbuhweta un eerihkota kahda stedeles data, kuru kahds Schihdiasth fewim bij isnomajis un labi pa-prahwu boditi eerihkojis. Tagad tå Schihda, kà ari krodsneeka mantiba gul no uguns leefmohm pahrewehrsta par pelnu tschumi.

Baltijas meera teesu jautajumā Peterburgas Kreewu awise „Nowoje Wremja” rakstī, ka likums par meera teesu eeweschonu Baltijas gubernās, kas iđots jau 1880. gadā, weenā sīnā butu vahgrošamis. Proti meera teesu zelschanas fahrtiba, kas no šā līkuma pagaidām preekšā Baltijas gubernām nosazīta, ne-efot ihši deriga. Pehz minetā līkuma Baltijas gubernās (katrā apriņķi) bij dabinajamas fewiščkas vohletaju ūpulzes, kas lai eezeltu meera teesneschus uz trim gadeem. Vohletaju ūpulzes bij fastahdmas tāhdā wihsē, ka leelgruntneeki eezebla no ūwaš puses ūpulžē tīkpat aīstahwi, kā semneku pagasti, un ka bes tam ūpulžē sehdeja arī pilsehnu aīstahwi. Schai zelschanas fahrtibai bij ja paleeks spehktā lihds semstibas erstahšču eeweschonai, jo pehz tam meera teesneschu zelschana pehz wišpahriga līkuma peekristu aprinķa semstibas ūpulzei. Kreewu awise „Nowoje Wremja” nu saka, ka, eewehrojot tagadejos Baltijas apstahklus, it ihpašchi tautibu jautajumu, nebutu derigi, uistizet meera teesneschu zelschamu minetahm pagaidu zelschanas ūpulzem. *Wremja*, 1882. gads, nr. 15.

gatu vriewundas jaapuzem. Arvise leet preefchä, ka
virmajõe gadda, libds semstibas eestlahschu eeweschanai,
meera teefneschu eezelschona Baltija notiku zaur wal-
dib u. Tahda sahrtiba, ka sinams, pastahw ari Ree-
truma-Kreemija gubernäas.

nam par godu. „Wald. Webstneß“ paſneids ſchahdas ſihlačas ſras: Pirmdeen, 19. dezembris rihiā, vež aizluhguma deewolkpoſchanoas, arklmandrits Inokentijš Morisās hoſpitala baſnīzā eefwehtija podpallawneela Sudeitna lihki. Valejois ſahrkš, kas bij iſſiſis ar baltu drēbī un pa dalai apļlohiſ puķem un ūlta brokati, baſnīzas widū ſtabweja uſ katasalka. Ap vienā bij noahditas retas puķes un augi, ta ſtorpā krabſchni leeli ūoni, kas bij paſneegti no poližijas departamenta eerehdneem, no Peterburgaſ prokuraturas, no nelaika amata heedreem un daſchadahm eestahdem un perfonahm. Uſ baltu lihliju ūonka no poližijas departamenta eerehdneem bij laſams uſroſti: „Ta m, kas iſpildija ſwehtu peenahku mu“. — Beſ nelaika laulataſ draudſeneſ un rodeem pēc behrem peedalijs Oldenburgaſ prinzijs, teefleetu un tautaſ argaſmoſchanas ministri, generalis Drſchewiſiš, oberhoſmarſhals Marifkins, generalis Trepojs, grafs Pawils Schuvalojs, grafs Ignatjewš, geheimrahts Plewe, vilſehtas gubernatorš Grefers, prokurors Murawjevs un daudz ūitu augstu perfonu. — Vež eefwehtichanas augſiās perfonas ſahrku iſnefa uſ eelas un uſlika uſ lihku rateem, luxus puſchkoja ūarkana ūamta boldachins ar muſchneku ūoni. Parohdit pehdiго militariſko godu bij komandeti: 1 eſkadrona no ſchandarmu diwiſijas, 1 kompanija tronipetneelu no Keiſarenes Majestetes ſchewalſe gwardijas pulka un 2 kompanijas no vilſehtas poližijas. Wirkomanda bij nodota ſchandarmu palkawneekam Stachowitscham. Sehru marſchu ſpohlejot un baſnīzas dſeedatajeem dſeedot, gahjeens po Līteinaju un Ņewofka proſpektu wilkabs uſ Nikoloja bahnuſi. Loushu milſums bij noſahjees gar abahm puſem. — Šahrku eelika melni iſſiſtā wagonā un bagatigi tem uſlika ūonuſ un puķes. — Paglabaschana no tiſ Šmoleniſkas gubernā, nelaika muſchā. — Sudeiſiņe 13 gadus jau bij oñzeers un Stanislaua un Anas ordens 3. kl. un Wladimira 4. kl. kawaleeris.

Politikas vahrfats.

Pehz „Journ. de St. Petersbourg“ jadomā, ka Austreešu valdība marta mehnesi atzels tagadejo Austreešu tautas weetneeku sapulzi un išriekos jaunas zelschanas. Sapulzes likumigois laiks gan wehl naw notezejis, bet ministerija zērē zaur jaunahm zelschanahm panohkt leelaku skaidribu un drošhaku balšu mairakumu. Ministerijai gan ari tagad sapulžē ir balšu mairakums, bet dašķīs jautajumos tas naw itin drošē. Zaur jaunahm zelschanahm, tā zērē. Slawu tautibas dabutu Austreešu tautas weetneeku sapulžē leelaku aizstāvju pulku. Schim brihīsham Austreešu deputatu namā Wahju tautibai wehl ir leeloks weetneeku pulks, nekā tai dabiski pēnahķas. — Spanijas fortefu jeb tautas weetneeku sapulze bij eezehluse komisiju, kas lai fastahditu adresi, kuru tautas weetneeku suhtitu lehniāam us wixa trona runu. Tā ka trona runā sapulzei bij ūnītēs, ka valdība likšot tautas weetneekem preefsčā wispāhrigās balšu teesības eeweschanu Spanijā, tad saprotams, ari tautas weetneeku adresei janodarbojās ar šo jautajumu. Tautas weetneekem pē tam jaissaka, ka tee skatas us šo reformas preefsčlikumu, woj wixa nodomā tam atlāhti pretotees, jeb waj tee grib eelāstees ūhkā apspreschanā un salīgt ar ministeriju. Fortefu sapulžē schim brihīsham leels pahrīwars peeder mehrenai liberalu partijai, kuras wadons ir senakais ministru preefsčneeks Sagasta. Tā tad ori Sagasta ar fawas partijas lozekiem tika eezelts adreses komisiju. Komisija nu pabeiguše fawu darbu, fastahdījuse adreses projektu un eesneeguše to tautas weetneeku sapulzei. Adreses projekts atraida wispāhrigo balšu teesību. Gewehrojot Sagasta partijas spēku fortefu sapulžē, paredzams, ka sapulze ari peenems preefsčā līktu adresi un tabdā wihē atlāhti ūhīsees preti Posada Herera ministerijai. Kriyse, kas no tam iżzelas, war tikt isschēkta diwejadi: waj tagadejā ministerija, kas eesneeguše reformas preefsčlikumu, atfahpjās no amata, waj fortefu sapulze teek no lehnuza atzelta un jaunas tautas weetneeku zelschanas pāwehletas. Schi reis jadomā, ka pehdejais zelsch tiks isredsets. — No Egiptes wehl nekas labi naw dīrīdams. No Suakimas fīao, ka starp šo pilfehtu un Sinsatu ūahvot 20,900 dumpineku, un starp Suakimu un Berberu ūahvot lībds 100.000 dumpineku. Bet Suakima, Siufata un Berberu atrodas Egiptes saldatu rokās, un dumpineeki ūhīs pilfehtas nespēhj eeņemt. Wīsu Egipteešu fāra spēku wirslomandeeris minetōs apgabaldois ir Belers paščā (no dīsimuma Anglis), kura wirskortelis atrodas Suakimā. Kāre pulks ūnkātē teek wadits no Teifileja.

Saweeem zeeniteem lihdsstrahdneekeem un abonenteem
pateikdamees par wisu labu, wehlam dauds laimes,
preeku un wefelibū jauna gadā! Red.

Atbildigs redaktors: A. A. Siljus.

Дозволено Цензурою, 29. Декабря 1883 г., чла.

Rigā, maija mehneit 1904. gadā.

Benu rābdifajs

pee kataloga laukšaimnēzības un moderneezības mašīnam un rīkveem, išdots no ūbeedribas
„Pārhpalihsiba” (Gesellschaft „Selbsthilfe“),
Rigā, Wātnu eelā Nr. 2.

Kataloga lapas puse.	M a s h i n u n o f a n k u m i .	Bena rbt. fap.
Arklis.		
3	Weenjuhgu ehrgku arklis № 5, bes našcha 4 rbt., ar naši	4 60
3	Diwjuhgu ehrgku arklis № 7, ar naši	10 75
3	№ 10	12 50
4	Arklis „Swehtzirwiš“ (Heiligenbeil)	15 50
4	№ 14	16 —
5	Original Sweedru arklis № 9	19 —
5	№ 29	14 —
6	Arklis „Deconom“ PBS	20 —
6	PBL	32 —
7	Eckerta tehrauda arklis SR 2, SRW 2, ERS 2, EWS 2	17 —
8	Amerikani „Oliver“ arklis	32 —
8	Kultur arklis (Consum arklis) K	14 50
8	KK	16 50
9	„Steel Swift“ arklis	25 —
9	„Gulbja“ arklis, bes našcha 28 rbt., ar naši	30 —
10	Apmetamais jeb wagojamais arklis № 18	9 25
10	NHE Eckerta	14 75
10	Apakšjemes īrdinamais arklis № 16	12 —
11	SMMP 3 Eckerta	22 50
10	Zinu jeb plānu līhdinamais arklis № 19	14 25
11	Diwlemeschu arklis „Semneeks“ ar 1 naši	29 —
	Transporta rāts preefsh schi arklis	2 —
11	Diwlemeschu arklis „Ideal“ ar 1 naši	45 —
12	Trihslemeeschu lobamais arklis Eckerta DSP 3	44 —
12	„Schwarzhoffa“ № 25 a	31 —
12	Eckerta VSP 3	48 —
12	„Schwarzhoffa“ № 25	40 —
13	Sirgu lāhpsta jeb ūmes mulda	33 —
Drupinataji un sehklas klahjeji.		
14	Koka drupinatajs № 27	10 —
14	Dselss drupinatajs № 28	13 75
14	Koka drupinatajs № 29	12 —
15	Sehklas klahjejs ar 9 lemescheem	18 50
15	” ” ” 13 ”	23 —
Ezeschās.		
15	Walkur ezeschās	8 50
16	Dselss trihsdaligas zilkazezeschās № 30	24 —
16	” ” ” № 31	26 50
16	” ” ” № 32	30 —
16	Jaunas Amerikani tehrauda zilkazezeschās ar ūwerekleem	30 —
17	Amerikani federu ezeschās „Buffalo“ ar 17 federem	40 —
17	” ” ” 9	23 —
18	” ” ” „Kalamazzo“ ar 9 federem	23 —
18	” ” ” 11	29 —
18	” ” ” 17	42 —
18	Kombineta tībruma līhpe ar ezeschām	25 —
19	Plānu ezeschās „Swainste“ № 1, 3 ³ / ₄ ’ platas	35 —
19	” ” № 2, 4 ³ / ₄ ’	38 —
19	” ” Markā LW 6, 3 ³ / ₄ ’ platas	28 —
19	” ” LW 7, 4 ³ / ₄ ’ ”	32 —
19	” ” LW 8, 5 ³ / ₄ ’ ”	36 —
19	” ” „Heiligenbeil“ WE, 5 ¹ / ₄ ’ platas	37 —
20	Morgan-Spadding ezeschās, bes bratas	70 —
21	Teleku ezeschās	70 —
22	Rinku rullis ar 31 tſchuguna rinkeem	55 —
	Tſchuguna rinki ween, par pudu	2 60
	” leheri, par pahri	3 50
Sehjamas un mehſlu kaſamas maſchinās.		
23	Mehſlu kaſama maſchīna „Schlöra“, 9’ plata	150 —
23	” ” ” 6’	130 —
24	Jauna mehſlu kaſama maſchīna „Simplex“, 9’ plata	135 —
24	Nokas sehjmaschīna	7 —
25	Uniwersal platſehjmaschīna, 12’ 4” plata	100 —
26	Pglent platſehjmaschīna, 12’ 4” plata	120 —
26	Kerru ahbolina sehjmaschīna, 12’ 4” plata, Eckerta	40 —
26	” ” 14’ plata, Amerikani	40 —
27	Rindu sehjmaschīna „Berolina“ ar 21 rindam	240 —
27	” Amerikani ūbespāida rindu sehjmaschīna „Havanna“	230 —
29	” ” ” 19	200 —

Kanepaju sifnas

no	1	$1\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	4	$4\frac{1}{2}$	5	6	zollam platumâ.
Zena	8	10	13	15	20	22	25	30	33	38	fap. par pehdü.

Ahdas sifnas

no	1	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{3}{4}$	2	$2\frac{1}{4}$	$2\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	4	$4\frac{1}{2}$	5	$5\frac{1}{2}$	6	zollam plat.
Brena 18	23	27	30	34	40	46	57	68	78	95	105	115	120	kap. par	pehd.